

Praznovanje sv. Jurja na Štajerskem.

Folkloristna študija.

Spisal Fr. Orožen.

Mnogo mnogo let je že preteklo od one dobe, ko so še bili naši pradedje vdani poganstvu in so darovali svojim bogovom. Prav trdovratno so branili svojo staro vero in zanjo preivali »potoke krvi«. V davnih časih slovanskega poganstva so še imeli stari Slovani svoje rodne bratovščine kakor nekdanj Grki svoj »panpelasgion« in »panhellenikon« ter obžavali ene in tiste bogove, studence in drevesa in praznovali skupne praznike. V tej davni dobi nam je iskati izvora marsikaterim šegam in navadam, ki so se še ohranile do sedanje dobe. Krščanstvo je končno zmagovito prodiralo med slovanskimi razrodi in izpodrinilo pogansko vero.

Oznanjevalci nove vere so izkušali iztrebiti v Slovencih vero v stare bogove in prejšnje šege in običaje. V naših pradedih pa so bile mnoge šege in običaji že tako ukoreninjeni in udomačeni, da jih ni bilo mogoče več odpraviti in iztrebiti. Tako se je še marsikatera šega iz poganske dobe še dandanašnji ohranila, in nekateri poganski prazniki in šege so se združili s kristjanskimi prazniki in tako pripomogli, da so se poganski Slovani rajši poprijeli krščanske vere, ker so se tako pri njih še ohranile ljube jim šege in običaji.

Primerjaje glavne svečanosti poganskih Slovencev z velikimi prazniki katoliške cerkve, opazujemo, da praznujemo nekatere praznike istodobno s prejšnjimi večjimi poganskimi prazniki, in da se je marsikatera šega iz starodavne poganske dobe prilagodila našim praznikom. Velikonočni prazniki se strinjajo z boginjo pomladi, Vesno, to je Kristovo vstajenje z vzbujačo se pomladjo, in Božič in novo leto s koledo. Koledniki še dandanašnji hodijo na Spodnjem Štajerskem od Božiča do Svečnice in ponekod tudi še pred sv. Florijanom od hiše do hiše, popevajo koledniško pesem in dobivajo zato jajca in včasih tudi druga darila in denarja. Ohranile so se še šege in običaji iz starodavnih časov, četudi se niso več ohranile pesmi, katere so o takih prilikah popevali naši predniki.

Govoriti hočem o posebnih šegah in običajih, ki so se še ohranili v nekaterih slovenskih krajih, zlasti na Štajerskem o Jurjevem, to

je dne 24. aprila in na predvečer. Stari Slovani so slavili prihod pomladi, ki je premagala nesrečno zimo. Po slovanskem bajeslovju je premagal solnčni bog Daždbog (Svarožič) boginjo smrti, Morano. Po pokristjanjenju Slovanov pa je izpodrinil poganskega Daždboga sveti Juri ter premagal pozoja, ki je pripodoba zime in smrti.

Sv. Juri je pomladanski vitez med svetniki, ki je uničil zimo in je v visokih čislih pri Slovanih. Sv. Juri je Slovanom to, kar je bil sv. Mihael Nemcem; premagal je pozoja in je postal zaščitnik kristjanstva proti poganstvu. Razne cerkvice sv. Jurja stoje malone vse na gorah, kajti stari Slovani so najrajši na višinah darovali svojim bogovom.

Čudno je, da koroški Slovenci severno od Drave praznujejo praznik sv. Jurja že 23. aprila. Nekaj sličnega je tudi pri prazniku sv. Marjete, katero pa praznujejo južno od Drave osem dni prej nego severno od Drave. O tem nam pripoveduje legenda, da je prišla sv. Marjeta na svojem potovanju tudi med Slovence. Ko je prišla z juga do dravskega mostu, ni je pustil mitničar preko mostu, ker ni mogla plačati mitnine. Prosjačila je potem po okolici osem dni, predno je nabrala zahtevano mitnino. Sveti Juri pa je prišel od severa do Drave ter tudi ni mogel plačati mitnine. Ker pa je ljudstvo severno od Drave premožnejše od onega, ki stanuje južno od Drave, je naprosjačil že v enem dnevu dotično mitnino.

Druga legenda pa pripoveduje, da sv. Marjeta in sv. Juri nista prosjačila mitnine. Sv. Marjeta je osem dni delala in si pri tem zaslužila mitnino; sv. Juri pa si je v enem dnevu prislužil mitnino. Ženske torej teže pridelujejo nego moški.¹⁾

Med Slovenci, zlasti med štajerskimi Slovenci, nahajamo še mnogo pravljic o pozaju (lintvernu), in po mnogih kmetskih hišah vidiš še sedaj na steni podobo svetega Jurja, kako se bori z dolgo sulico zoper groznega pozoja ali zmaja, ki hoče požreti sv. Marjeto. Ljudstvo beži pred grozno pošastjo.

»Pa sveti Juri govori:	od sile te vas rešil bom.
Nikar ne bojte se zverí;	Obrnejo se vsi v bogá,
spoznajte pravega bogá,	sprejmejo vero v Kristusa;
sprejmite vero v Kristusa,	pa sveti Juri vzdigne meč
končal jaz z bogom zmaja bom,	in mahne zverí glavo preč.«

Več pripovedk se bavi s pozajem. Pozoj prebiva v neki votlini na Boču pri Poličanah na Spodnjem Štajerskem ter večkrat provzročuje hudo nevihto in ploho, katere ni prej konec, dokler ne ubijejo

¹⁾ Slovenska Bčela l. 1851., str. 183. —

pozoja. Pravijo tudi, da bode Boč počil in v njem se nahajajoča voda bode vso okolico potopila. Pozoj stanuje tudi v močvirju na Konjiški gori na Spodnjem Štajerskem. V Konjicah se bere vsak petek sveta maša, da ne bi pozoj prišel iz gore. Kadar pa uide, nastane huda nevihta. Pripovedujejo tudi, da ima pozoj glavo pod zvonikom cerkve sv. Miklavža v Ljutomerskih gorinah. Zvonik je v sredi z močnim železom zvezan baje zaradi tega, da se ne poruši cerkev, če pozoj zmaje z glavo.¹⁾

V Celovcu imajo sredi mesta na Novem trgu pozojev vodnjak s kamenitim pozojem, katerega so postavili že l. 1590. Kamen je s Kriške gore pri Celovcu, spomenik so pa izklesali v Beljaškem predmestju.

Praznik »zelenega Jurja« še dandanes po nekaterih krajih praznujejo slično, kakor so stari Slovani praznovali prihod solnčnega boga Daždboga. Pravi solnčni junak je torej pri Slovencih sveti Juri, in ne čudimo se, da ga slovenski kmet tako željno pričakuje in tudi v narodnih pesmih izraža to srčno željo.

»Hodi, hodi, sveti Juri,
no po svetu tak' zakuri,
da se vname zemlje koža,
zima nam se že prevnoža.

Hodi, hodi, sveti Juri,
no po svetu tak' zakuri,
da b'mo skoro krave pasli,
nimamo kaj nesti v jasli.

Hodi, hodi, sveti Juri,
no po svetu tak' zakuri,
naj te trate zelenijo,
kosci skoro naj kosijo.

Hodi, hodi, sveti Juri,
no po svetu tak' zakuri,
da b'mo skoro gor na štali
seno in otavo phali.«

V Laškem trgu na Spodnjem Štajerskem se je ohranila še iz davnih časov posebna šega o Jurjevem. Na dan svetega Jurja vodijo otroci po trgu »zelenega Jurja«. Približno štirinajstletnega dečka zvežejo od nog do glave v zelene bukove veje tako gosto, da »zeleni Juri« jedva skozi veje vidi in ga ni moči spoznati. Tajnost glede na osebo »zelenega Jurja« se sploh kolikor mogoče varuje. Tako ošemljenega »zelenega Jurja« vodita dva dečka po trgu v spremstvu velike množice otrok, kateri navdušeno pevajo to-le gotovo že spakedrano pesem:

»Zelen'ga Jurja vodimo,
za jajca, špeha prosimo;
sveti Juri orožnik,
bodi ti naš pomočnik;
o svetem Jurju paša
je dobra kravja maša.«

¹⁾ Dr. J. Pajek: Črtice iz duševnega žitka štaj. Slovencev, str. 89. in 91. —

Tudi pisatelj teh vrst je proti volji svojih staršev kaj navdušeno peval z drugimi dečki omenjeno pesemco, a se skrbno izogibal obližju domače hiše, da ga ne bi opazili starši v tem izprevodu ter ga poklicali domov, kjer bi gledal za veselimi dečki, spominjaje se Gregorčičevih stihov:

»Glasno tam bratov zbor popéva,
tu moj izgublja se vzdihljaj.«

Ta izprevod trške nadebudne mladeži hodi od hiše do hiše, kjer dobe mladi romarji jajc, špeha in vina. Eden deček nosi košarico za jedila, drugi pa ima sodček, v katerega natakajo podarjeno vino. Ako dobe obilno daril, veli eden spremljevalcev »zelenemu Jurju«: »Juri, odskoči!«, kar Juri radostno stori. Pri hišah pa, kjer sta gospodar in gospodinja manj radodarna, pa se Juri le na lahno priklanja. Po končanem izprevodu se zbira vsa mlada družba v kaki hiši in se gosti s cvrtjem in dobljenim vinom. Mladi čestilci svetega Jurja so kmalu prav veseli, in vrsti se pesem za pesmijo. O mraku pa se razhaja mlada družba vsa zadovoljna in srečna. Ta običaj je na Spodnjem Štajerskem že zelo redek.

Tudi v nekaterih krajih blizu Ščavnice oblačijo v zelenje mladeniča, katerega vodijo štirje fantje skozi vas in pojejo slično pesem:

»Zelenega Jurja vodimo,
jajca in masla prosimo i. t. d.«

Po nekaterih krajih na Štajerskem okrašajo na Jurjevo živino s svežimi vencami in vodijo po vaseh z bukovimi vejami in cveticami okrašenega »zelenega Jurja«, ki ima s cveticami in trakovi ovenčano palico, v spremstvu godcev. Postajajo pred vsako hišo, proseč masla in jajc. Na Ptujskem polju pa se udeležujejo tudi odrasli fantje takega izprevoda.

Ta dan imajo tudi pastirji svoj praznik, kajti sv. Juri je varuh črede. Znašajo na pašo jajca in peko pod milim nebom cvrtje, ki je jako priljubljena jed. Kuha pa navadno najbolj premeteni pastir. Pravijo tudi, da do tega dne nimajo kače strupa. To vero nahajamo tudi pri drugih Slovanih, n. pr. pri Čehih. Vsa lepa in nedolžna otroška slavnost pomenja prihod pomladi in sicer po kmetskem koledarju — ne astronomske pomladi, ki se začne dne 21. marca, »zeleni Juri« pa je posebej vesele pomladi. V nekaterih krajih gospodinja rano v jutru trobijo v rogove, da bi odvrčale od hiše čarovnice. V Ivankovcih v Ljutomerskih gorica pokajo na predvečer pastirji z biči, da odvrčajo čarovnice, ki v jutro sv. Jurja vlačijo rjuho po rosi in doje svoje krave. Po nekaterih krajih love metulje,

in kdor prvega ujame, da ga kravam, ki dajo potem mnogo in dobrega mleka.

Slično kakor v Laškem trgu o Jurjevem praznujejo Nemci v gorenjem Tavnusu na Hesenskem binkoštno praznike. Že na praznik Kristovega vnebohoda pričinja mladina s pripravami za to slavnost. Dečki se napotijo v gozd in napravljajo iz tankih hrastovih paličic podstavek za krono, na binkoštni ponedeljek pa izdelujejo krono, katero krasijo deklice z raznovrstnimi cvetlicami. Pravo slavnost pa praznujejo na binkoštni torek. Že pred solničnim vzhodom vstajajo otroci ter gredo v gozd po bukove veje in obdajejo ž njimi za zelenega možička izvoljenega dečka, kateri potem še dobi omenjeno krono na glavo. Dva dečka ga vodita v spremstvu dveh deklic, ki nosita košarico. Za njimi pa stopa vaška mladina vriskaje od hiše do hiše in poje v Laškem trgu o Jurjevem običajni slično pesem. Tudi prosijo pri posameznih hišah »špeha in jajc« in se po končanem izprevodu goste z dobljenimi živili. V tem kraju pa pomenja navedena šega prihod in poosebljenje poletja. Slične šege so se tudi še ohranile v drugih krajih severne Nemčije.

V Laškem trgu se je še ohranil stari, še po nemških krajih znani običaj o Duhovem. Kdor na Duhovo zjutraj zadnji vstane, dobi venec iz kopriv, in okoli njega zbrani domačini ga bude in ga nazivljejo »Pfingstluken«. Po drugih krajih gonijo namreč pastirji zgodaj na pašo, in »Lukmana« imenujejo onega pastirja, ki zadnji prizione čredo, »Lukmanico« pa tako pastirico.

Ime »Pfingstluken« je torej gotovo nastalo iz besede »Lukman«. ¹⁾

Po drugih krajih zopet nastopata na Jurjevo Vesnik in Rabolj. Dečki si navadno izbirajo najlepšega iz svoje sredine, ga opletajo z zelenjem tako, da ne vidiš njegove obleke. Ta mladenič se zove »Vesnik« ali »Zeleni Juri« ter hodi po vasi v spremstvu mladine, ki poje:

»Zelen'ga Jurja vodimo,
masla in jajec prosimo,
ježibabo zganjamo,
mladoletje trosimo.«

Zraven Vesnika pa hodi v Jurjevem spremstvu tudi »Rabolj«, ki je zavit v slamo. Ko pride vsa družba na travnik, se vname boj med Vesnikom in Raboljem. Vesnik prime Rabolja in po daljšem boju premaga vedno Vesnik svojega nasprotnika. Rabolj ima včasih tudi kožuh. ²⁾ Vesnik ali Zeleni Juri nam predočuje pomlad in poletje,

¹⁾ Pajek: Črtice . . . str. 5.

²⁾ Pajek: Črtice . . . str. 65.

Rabolj pa zimo. Pomlad torej premaguje zimo, in mladina se veseli prerrojene pomladi. Kakor se zimski čas po Martinovem (11. novembra) imenuje »babje leto«, tako nazivljejo početek pomladi »didino leto«. V Heidelbergu na Badenskem imajo v nedeljo »laetare« posebne šege,¹⁾ ki nekoliko spominjajo na »zelenega Jurja«, zlasti na Vesnika in Rabolja. Zjutraj se zbira mladina, in vsak udeležnik nosi s pisanim papirjem in trakovi okičeno palico, na kateri visi prestica, izpihnjeno jajce, svež šopek in mnogokrat tudi jabolko. V mladi družbi vidiš piramidaste in s trakovi okrašene postave, ki korakajo po dve in dve, in sicer je ena zavita v zelenje, druga pa v slamo. Te piramide so tako izdelane, da jih nosijo dečki, kateri vanje zlezejo. Te piramide razdeljujejo po dve in dve v določenem razstupu med otroke. Vsa družba pa v izprevodu po mestu veselo prepeva. Tudi ta šega je že zelo stara in je še ostanek starodavnega pomladanskega praznika, enega štirih glavnih praznikov, katere so slavili ob poletnem in zimskem solnčnem obratu in ob pomladanskem in jesenskem enakonočju. Zelena piramida je pripodoba pomladi in poletja, slamnata piramida pa nam predočuje zimo, katero pokopavajo. Pomlad nastopa s pomlajeno naravo, ki se kaže v novem zelenju rastlinstva.

Na Kranjskem se je še največ posebnih šeg o Jurjevem ohranilo na Dolenjskem. Po Gorenjskem in Notranjskem pa nimajo več posebnih vraž in običajev o Jurjevem, tudi ne poznajo več »zelenega Jurja«. O Jurjevem zažigajo pri Belokranjcih zarano nad živino sveče, ki so ostale na Sveti večer, in streljajo na dvorišču iz pušk na vse štiri strani neba, da »vuk blaga ne ujé«. Potem šele gonijo živino na pašo. Okoli Adlešič vodijo tudi še »zelenega Jurja« po vaseh in prosijo pevaje pogač, slanine, jajc, vina in drugih reči.

Ta belokranjski običaj opeva Oton Zupančič v »Pisanicah«, ki ima izvrstne, zlasti mladini dobro došle pesmi.²⁾

Na Jurjevo.

(Belokranjski običaj.)

Od hiše do hiše hodimo,
zelenega Jurja vodimo,
on pomlad v deželo prinesel je,
vso zemljo z zelenjem potresel je.
Zima, zima, ajd za peč
celo leto leč!

To šibo za streho shranite,
da z njo se požara branite,
strahuje poredno vam dečico
in vabi k hiši vam srečico.
Sreča, sreča, pridi k nam,
glej, odprt je hram!

¹⁾ »Leipziger Illustrirte Zeitung« 1896.

²⁾ »Pisanice«, pesmi za mladino, zložil Oton Zupančič. Ljubljana 1900. Založil L. Schwentner. —

Ker take darove vam nosimo,
od vas jih v zameno prosimo:
imate kaj bele pogačice?
ne bránimo se tudi kračice,
bodi jajce, bodi hleb,
v naš izgine žep.

Bogato gorica obródi vam,
bogato se polje oplódi vam,
podéli Bog kruha vam belega,
vsi lica bodite veselega.
Mi zdaj moramo drugam —
hvala, hvala vam!«

Tudi pri Trebnjem, Kostanjevici in v krški okolici se je ohranila posebna šega o Jurjevem. Pri Krškem popevajo na večer pred sv. Jurjem fantje pred hišami pesmi o sv. Jurju in dobe zato jajc, špeha in vina ter se potem doma goste. V krški okolici pojo med drugimi tudi to pesmico:

»Mati že po lojtrici lezejo,
nam gvišno špeha režejo;
oče že s ključkom rožljajo,
nam gotovo vinca dajo.«¹⁾

Tudi po Koroškem so še v zadnjih desetletjih vodili in najbrže še vodijo »zelenega Jurja« na večer pred sv. Jurjem, zlasti v Rožeku, Lipi, na Pečnici, v Ločah, Št. Ilju in v nekaterih drugih krajih.²⁾ Na večer pred Jurjevim se zbirajo dečki zunaj vasi in, s kravjimi zvonci in kozjimi rogovi opremljeni, vodijo Šent Jurja, s slamo ovitega, do prve vaške hiše, kjer mlada družba zapoje:

»Sveti Šent Juri potrka na duri,
ma eno hlačo zeleno, eno rudečo,
je šele prišel v deželo,
je ga že vse veselo.
Tičica v grmovji,
kukavca v bukovji,
rumene rožice lepo cvetó,
se svet'ga Šent Jurja veseló.«

Nato obdaruje gospodinja mlado družbo s Sent Jurjem z jajci, maslom, zasko, slanino, pšeničnim kruhom in včasih tudi s klobasami. Vsi zahvaljujejo veseli radodarno gospodinja in zopet pojo:

»Bog obvari naj vam živino,
vaše krave, vaše vole,
vaše konje, vaše svinje,
vaše kure, vaša teleta,
pa vaša lepa dekleta.
Miši in grile pa zlodej vzemi!«

¹⁾ Letopis Matice Slovenske za leto 1888. J. Navratil: Slovenske narodne vraže in prazne vere. —

²⁾ Slovenska Bčela l. 1851., str. 105. in 107. —

Po končani pesmi korakajo zopet z velikim truščem naprej do sosednje hiše, kjer zopet pojo omenjeno pesem. Redkokrat se dogodi, da bi gospodinja ta izprevod odslovlila brez daril, ker se boje nesreče pri živini in v hiši sploh. Kjer pa Šentjurjevci ničesar ne dobe, preklinjajo dečki tako negostoljubno hišo z besedami:

»Naj pokrepa vam živina,
vaše krave, vaši voli,
vaši konji, vaše svinje,
vaše kure, vaša teleta,
pa tudi vaša dekleta,
miši in grili vse naj snedó!
Ogenj naj vam vse požge,
voda zalije, grom in toča pobije.«

Kakor drugod, imajo tudi na Koroškem Šentjurjevci drugega dne veliko pojedino, za katero pripravljajo cvrtje, in se tako veselo prihoda lepe pomladi, kajti sv. Juri je pravi zaščitnik pomladi

Razen pri Poljakih nahajamo pri vseh slovanskih narodih posebne in nekoliko našim slične običaje in šege o Jurjevem.¹⁾ Jugoslovani praznujejo bolj svečano svetega Jurja nego severni Slovani. Zlasti znamenit je »Gjurgjev dan« pri Srbih, pri katerih se je še največ starodavnih običajev o Jurjevem ohranilo.²⁾ Tudi na Češkem so se še ohranili o Jurjevem posebni običaji in šege, katere tako mikavno opisuje Božena Němcova v »Babici«, znanem izbornem, zlasti mladini namenjenem spisu.³⁾ Tudi pri Malorusih praznujejo zelo svečano Jurjevo s svetim večerom na dan pred sv. Jurjem.

Kakor vidimo, imajo poleg Slovencev tudi drugi slovanski narodi posebne vraže in bajeslovne šege o Jurjevem. Le pri Poljakih pogrešamo take šege in vraže o Jurjevem, nahajamo pa kakor v Tavnusu na Hesenskem našim šegam o Jurjevem slične o Binkoštih. Na Poznanskem namreč vodijo dečki v zelene mladike in zeleno listje ovitega fanta, ki ima na sebi več kraguljcev. Hodijo po vasi in pokajo z biči, »zeleni možicelj« pa veselo skače in obstaja pred vsako hišo, kjer dobivajo razna darila za občno pojedino. V drugih krajih zopet opletajo dečka z grahovico in zelenimi brezovimi vejami in ga vodijo od hiše do hiše in pobirajo živež in denar in to razdeljujejo med male pastirje. Kakor razvidimo, je o Binkoštih tudi pri

¹⁾ J. Navratil: »Jurjevo« v Matičnem letopisu l. 1888. —

²⁾ Več o tem v Letopisu Matice Slovenske za leto 1877. Fran Hubad: »Gjurgjev dan pri Srbih«. —

³⁾ Babica. Obrazi iz življenja na kmetih. Poslovenil France Cegnar. Novo Mesto 1884. Natisnil in založil J. Krajec. —

pruskih Poljakih pravi pastirski praznik, katerega željno pričakujejo mladi pastirji.

Kakor smo razvideli, je dan sv. Jurja posebno znamenit pri Slovencih in Jugoslovanih sploh. Pripoveduje se, da pada na dan sv. Jurja zjutraj iz solnca čudեսno zrcalo. Kdor ga najde, vidi v tem zrcalu vse, kar se daleč na okrog godi.

Največ starih običajev in šeg se je še ohranilo o Jurjevem. Jurjevo igra veliko ulogo v naših pravljičah in pripovedkah. Svetega Jurja dan je narodna pripovedka tudi spravila v zvezo s kraljem Matjažem, ki spava v votlini pod Pečicami, zadnji veličastni gori v vzhodnih Savinskih planinah. Koroška pripovedka pravi namreč o njegovem prebujenju: Pred votlino zraste na božični večer zelena lipa, ki bode o polnoči eno uro cvetla in vso okolico napolnila s prijetno vonjavo. Kmalu potem se pa lipa posuši. Sv. Jurja dan obesi kralj Matjaž svoj ščit na lipo, ki zopet ozeleni in provzroči boljše čase za Slovence.

Knez Semberijski.

Zgodovinski prizor.

Srbski spisal Branislav Nušić.

Osebe:

Ivo Knežević, knez Semberijski.¹⁾

Petronije Šišo, sluga Ivov.

Milić, pandur Ivov.

Kulin, kapetan.

Boja, mati Ivova.

Stanka, zarobljena Jadranka.

Prvi kmet,

Drugi kmet.

Tretji kmet.

Prvi starec.

Drugi starec.

Kmetje, Turki, Kulinovi panduri, sluge, robovi. Vrši se v začetku XIX. stoletja v selu Popovo v bjeljinski nahiji, kneževini Semberiji.

Dvorišče kneza Ivana V ozadju veliki in lepi konaki, do katerih vodijo široke, kamenite stopnice. Na levi strani vodovod (česma), na desni velika vrata.

¹⁾ »Knežević Ivan, »knez Semberije«, se je porodil v vasi Dvorovi, a pozneje je bival v vasi Popovo v bjeljinski nahiji. Ivan je bil rano na glasu v svoji okolici, zato je tudi postal knez Semberije, ko mu je bilo šele 20 let.« S temi besedami začenja Kneževićev življenjepis Milićević v svojem »Pomeniku« na strani 254. Te podatke izpopolnjuje Janko Veselinović (»Zvezda« zv. II. 1900. I.